گزارش عملکرد بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال ۱۳۹۸

مقدمه

تغییر رویکرد جامعه جهانی پس از تحولات چشمگیر در توسعه فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی موجب شده تا ظهور و تحول در اقتصاد دیجیتال به‌عنوان هدف بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه مدنظر برنامه‌ریزان و مدیران ارشد این کشورها قرار گیرد، به‌طوری که تحقق سهم محسوسی از تولید ناخالص داخلی کشورها به حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات نه‌تنها در مبانی برنامه‌ریزی ملی کشورها ، بلکه مورد توجه سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی نیز قرار گرفته است.

بر اساس سند چشم‌انداز بیست ساله کشور، ابلاغ شده توسط مقام معظم رهبری، ایران باید به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه (منطقه آسیای جنوب غربی شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) تا پایان افق ۱۴۰۴ دست یابد. حصول این هدف بدون توسعه و ارتقاء در بخش‌ها و حوزه‌های مختلف علمی و اقتصادی کشور میسر نخواهد بود. در این بین، بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات به‌عنوان یک صنعت مولد که رونق و توسعه آن در دیگر بخش‌ها نمود زیادی خواهد داشت، نقشی کلیدی ایفا می‌کند. به‌عبارت دیگر این بخش به‌عنوان موتور توسعه، منجر به رشد، حرکت و توسعه بخش‌های مختلف اقتصادی خواهد شد.

در کشور ما نیز بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات از برنامه سوم توسعه کشور مدنظر برنامه‌ریزان قرارگرفته است. در قانون برنامه‌های توسعه سوم و چهارم کشور در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات، بر موضوعاتی چون واگذاری ارائه خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات به بخش خصوصی، کاهش انحصار دولت، توسعه زیرساخت‌های ارتباطی، کاهش شکاف دیجیتالی، توجه به کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات و کمک به توسعه صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات بیشترین تأکید صورت گرفته است. در برنامه پنجم توسعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف شده بود تا در راستای بسط خدمات دولت الکترونیک، صنعت فناوری اطلاعات، سواد اطلاعاتی و افزایش بهره‌وری در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، اقدامات بنیادینی به‌منظور تأمین زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور به انجام برساند. در این راستا بخش مهمی از تلاش‌های دولت در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات معطوف به توسعه پهنای باند داخلی و بین‌الملل و توسعه زیرساخت‌های ارتباطی با استفاده از ظرفیت‌های قانونی و پتانسیل‌های موجود مورد توجه قرار گرفت و با واگذاری بخش عمده‌ای از امور تصدی‌گری به بخش غیردولتی (واگذاری پیمانکاری شبکه تلفن همراه اعتباری و همچنین فعالیت اپراتور دوم و سوم تلفن همراه) موجب افزایش چشمگیر تعداد مشترکان تلفن همراه و به دلیل افزایش رقابت در بازار، موجب بهبود سریع خدمات در این حوزه چه از لحاظ قیمت و چه کیفیت شد. همچنین نسبت به ایجاد و توسعه شبکه ملی اطلاعات و مراکز داده داخلی با ویژگی‌های امن، ایمن و پایدار با پهنای باند اقدام نمود.

بهره‌برداری از ظرفیت‌های این حوزه مستلزم سرمایه‌گذاری بخش دولتی و مشارکت بخش غیردولتی می‌باشد، به‌طوری که سرمایه‌گذاری این بخش از محل اعتبارات عمومی و ردیف متفرقه در برنامه چهارم حدود ۱۱۶ هزار میلیارد ریال و در بخش غیردولتی حدود ۲۸ هزار میلیارد ریال و در مجموع ۱۴۴هزار میلیارد ریال و در برنامه پنجم نیز از محل منابع عمومی و ردیف متفرقه حدود ۶۹ هزار میلیارد ریال و در بخش غیردولتی حدود ۱۸۱ هزار میلیارد ریال و در مجموع ۲۵۰ هزار ریال سرمایه‌گذاری شده است. به‌عبارت دیگر این بخش سالانه حدود ۱۴ هزار میلیارد ریال در بخش دولتی و حدود ۳۶ هزار میلیارد ریال توسط بخش غیردولتی سرمایه‌گذاری نموده بطوریکه سهم بخش دولتی از سرمایه‌گذاری ۳۰ درصد و بخش غیردولتی ۷۰ درصد بوده است. این میزان سرمایه‌گذاری باعث گردید این بخش به‌عنوان یکی از حوزه‌های زیربنایی کشور بر طبق آمارهای بانک مرکزی در حساب‌های ملی به متوسط رشد ارزش افزوده حدود ۴۲,۶ درصد در برنامه چهارم و حدود ۱۹ درصد در برنامه پنجم و حدود ۲۵,۶ درصد طی ۳۸ سال گذشته (۱۳۹۵–۱۳۵۷) دست یابد. همچنین سهم ارزش افزوده بخش ارتباطات از تولید ناخالص داخلی، به-قیمت جاری، طی چهار سال اخیر(۱۳۹۵–۱۳۹۲) به‌طور متوسط حدود (۱,۴) درصد بوده است که با لحاظ بخش اقماری و فناوری اطلاعات در پایان سال ۱۳۹۵ به حدود (۲) درصد رسیده است.

با توجه به رشد تحولات فناوری اطلاعات و لزوم به‌کارگیری کاربردهای آن در راستای توسعه دولت الکترونیک و شدت و نفوذ ICT در کشور، در برنامه ششم توسعه (۱۴۰۰–۱۳۹۶) به‌عنوان سومین برنامه از سند چشم‌انداز ۲۰ ساله مسئولیت بزرگی به بخش ارتباطات وفناوری اطلاعات برای جبران عقب‌ماندگی‌های برنامه‌های قبلی داده شده است. به‌همین منظور در ماده (۳) این قانون، در بین بخش‌های اقتصادی بالاترین متوسط رشد سالانه ارزش افزوده (۱۹,۴ درصد)، اشتغال (۹,۵ درصد)، متوسط رشد سرمایه‌گذاری (۵۱,۸ درصد) و متوسط رشد بهره‌وری (۶,۵ درصد) برای بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در نظر گرفته شده و در این راستا (۶) محور به‌شرح ذیل در برنامه توسعه و اولویت‌های این حوزه تعریف گردیده است که اثرات قابل توجهی در افزایش فرصت‌های شغلی، رشد ارزش افزوده، افزایش بهره‌وری و رفع شکاف دیجیتالی خواهد داشت:

۱. توسعه دانش و فناوری های نوین بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات.

۲. توسعه زیرساختهای شبکه ملی اطلاعات.

۳. ایجاد و توسعه زیرساخت ها و خدمات کاربردی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات.

۴. ایجاد و توسعه متوازن منطقه ای خدمات بخش ارتباطات وفناوری اطلاعات.

۵. ایجاد و توسعه بسترهای ارتقا توان داخلی، خدمات دولت هوشمند و محتوای بومی.

۶. توسعه زیرساخت های اقتصاد دانش بنیان و اقتصاد دیجیتال.

در سال (۱۳۹۸) علی رغم چالش‌های فراوان ناشی از تحریم‌های بین المللی، در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در زمینه‌های افزایش مشترکین پهن باند (ثابت و سیار)، افزایش روستاهای دارای دسترسی پرسرعت، ارائه خدمات دولت به صورت الکترونیکی و دسترسی خانوارها به پهن‌باند، شاهد رشدی برابر یا بیشتر از میزان پیش‌بینی شده بوده‌ایم. در برخی شاخص ها از جمله دسترسی خانوارها به پهن‌باند و کاهش هزینه اتصال CDN[1] ها به شبکه ملی اطلاعات، اهداف نهایی برنامه ششم از سال گذشته محقق شده است. همچنین تسهیل تبادل خدمات بین دستگاهی و تعداد سرویس‌های پیاده‌سازی شده بر روی گذرگاه ملی خدمات دولت صورت گرفته است.

طی سه سال اخیر پرتاب (۳) ماهواره انجام شده است که دو ماهواره شریف ست(دوستی)و پیام امیر کبیر در سال ۱۳۹۷ و نمونه کیفی ماهواره ظفر در سال ۱۳۹۸ پرتاب شده است که با توجه به تاثیر سایر عوامل در مدار تعیین شده قرار نگرفته اند.

۱– گزارش عملکرد احکام قانون برنامه

بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در قانون برنامه ششم توسعه دارای چهار ماده قانونی می‌باشد که سه ماده آن (۶۷ الی ۶۹) در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات و یک ماده آن (ماده ۴۰) مربوط به حوزه فضا می‌باشد که در بخش صنعت، انرژی و معدن آمده است. این مواد قانونی و عملکرد آن‌ها به شرح زیر می‌باشند:

- **ماده (٤٠):**

به موضوعاتی از جمله بسترسازی و حمایت لازم به منظور ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها و صنایع مرتبط با طراحی، ساخت، آزمایش، پرتاب و بهره‌برداری از سامانه‌های فضایی، ماهواره، ماهواره‌بر و ایستگاه‌های زمینی و حفظ و نگهداری از موقعیت‌های مداری متعلق به جمهوری اسلامی ایران و پیش‌بینی تمهیدات لازم برای ایجاد زیرساخت‌ها و اجرای طرح‌های (پروژه‌های) ماهواره ملی در راستای حفظ نقاط یاد شده اشاره دارد.

اهم اقدامات انجام شده در راستای تحقق ماده (٤٠):

- نمونه کیفی ماهواره ظفر تکمیل و پرتاب گردید. در خصوص نمونه پروازی ماهواره ظفر، اقدامات ساخت و تجمیع زیرسیستم‌های مربوطه (مدیریت فرمان و داده، سیستم‌بندی و تجهیزات پشتیبان زمینی، توان الکتریکی، محموله تصویربرداری، مکانیک، تعیین و کنترل وضعیت، تعیین موقعیت و مخابرات و ایستگاه زمینی) انجام شده است. میزان پیشرفت این ماهواره در سال ۱۳۹۸ معادل (۱۲٫۸) و به صورت تجمعی معادل (۶۵٫۶) پیشرفت داشته است.

[1] Content Delivery Network

• در خصوص ماهواره پارس ۱، با نهایی شدن تست نمونه کیفی، انجام بخشی از ساخت و تست زیر سیستم‌های مدل پروازی انجام شده است. میزان پیشرفت این ماهواره در سال ۱۳۹۸ (۱۸) درصد و عملکرد آن به صورت تجمعی(۸۳) درصد می باشد.

• در خصوص ماهواره ناهید ۲، ساخت و تست بخشی از زیرسیستم‌های مدل کیفی در خصوص مدل پروازی ماهواره انجام شده است. همچنین میزان پیشرفت این ماهواره در سال ۱۳۹۸، (۹) درصد و عملکرد آن به صورت تجمعی (۷۲) درصد می‌باشد.

• در سال ۱۳۹۸ اورهال ماهواره ناهید۱ انجام شده و این ماهواره آماده پرتاب می‌باشد. میزان پیشرفت این ماهواره تا پایان سال۱۳۹۸، (۸۳) درصد می باشد.

• در حوزه توسعه فناوری، بخشی از فناوری‌های برنامه‌ریزی‌شده در خصوص ماهواره‌های پارس۲ و ایرانست۱ محقق گردیده است. میزان پیشرفت این دو ماهواره در سال ۱۳۹۸، به ترتیب (۱۵) و (۱۱٫۶) درصد بوده و بر این اساس درصد پیشرفت توسعه فناوری ماهواره پارس۲ به صورت تجمعی معادل (۴۲) و درصد پیشرفت توسعه فناوری ماهواره ایرانست۱ معادل (۴۲٫۶) می‌باشد.

• میزان پیشرفت پروژه توسعه فاز دوم مرکز تست و تجمیع ماهواره در سال۱۳۹۸، (۵,۲) درصد است و عملکرد آن به صورت تجمعی (۷۱٫۸) درصد می‌باشد. در این راستا بهره‌برداری و راه‌اندازی کارگاه ساخت، آزمایشگاه EMC، آزمایشگاه ارتعاشات و شوک، آزمایشگاه خواص جرمی، آزمایشگاه خلأ حرارتی و آزمایشگاه کنترل وضعیت انجام گرفته است.

• در خصوص ایجاد خدمات ارزش افزوده و تامین زیرساخت های مرتبط فاز پایلوت سامانه های پایش گرد و غبار، ابر، برف، پهنه‌های آبی و پارامترهای گیاهی پیاده‌سازی شده است و در حال پیشرفت می‌باشد و همچنین تکمیل بخش زیادی از زیرساخت فیزیکی آرشیو ملی داده های فضایی محقق گردیده است؛ نهایتاً درصد پیشرفت سال ۱۳۹۸ معادل (۵) بوده است و درصد پیشرفت تجمعی آن (۳۰) درصد می‌باشد.

• در حوزه ثبت موقعیت‌های مداری نیز ثبت پنج موقعیت مداری (coordination plan) ۲۶ ،۸۱,۲، ۴۴,۷ و ۳۴ درجه انجام شده است.

• در خصوص تأمین ماهواره مخابراتی ملی، بخش عمده مطالعات بازار انجام شده است. میزان پیشرفت این پروژه در سال ۱۳۹۸، (۴,۹) درصد و عملکرد آن به صورت تجمعی (۱۵,۹) درصد می‌باشد.

• در خصوص تأمین ماهواره سنجش از دور ملی فازهای چهارم تا هشتم قرارداد با عناوین« ساخت و تست ماژول‌های ماهواره و انتقال مداری»، «ساخت ایستگاه»، «ساخت محموله و پرتابگر »، «ساخت مرکز MCC»، «فاز اول نصب و راه اندازی تجهیزات ایستگاه»، بطور کامل محقق گردید. میزان پیشرفت این پروژه در سال ۱۳۹۸، (۱۷) درصد و عملکرد آن به صورت تجمعی (۸۳) درصد می‌باشد.

- **ماده (٦٧):**

به موضوعاتی از جمله افزایش ظرفیت انتقال (ترانزیت) پهنای باند، زیرساخت‌های خدمات الکترونیکی در مناطق محروم و روستایی، یکپارچگی شبکه ملی اطلاعات و افزایش بهره‌وری زیرساخت‌های ارتباطی کشور، الکترونیکی کردن کلیه فرآیندها و خدمات باقابلیت الکترونیکی و تکمیل بانک‌های مطالعاتی مربوط، نظام جامع آمارهای ثبتی و شبکه ملی آمار ایران، امکان تبادل الکترونیکی اطلاعات و پاسخگویی الکترونیکی به استعلام‌های مورد نیاز و توسعه دولت الکترونیک و عرضه خدمات الکترونیکی و نیز توسعه و استقرار خزانه‌داری الکترونیکی و اصالت بخشیدن به اسناد الکترونیکی اشاره دارد.

اهم اقدامات انجام شده در راستای تحقق ماده (٦٧):

- اساسنامه شرکت انتقال ارتباطات بین‌الملل با ماهیت غیردولتی و با استفاده حداکثری از بخش خصوصی و اپراتورهای کشورهای خارجی جهت سیر مراحل تصویب به هیئت‌وزیران ارسال‌شده است.
- ظرفیت ترانزیت ترافیک عبوری از ایران از (۴,۴۸) ترابیت بر ثانیه در سال ۱۳۹۷ به (۴,۶۹) ترابیت بر ثانیه در پایان سال ۱۳۹۸ رسیده است.
- در راستای توسعه زیرساخت‌های الکترونیکی در مناطق محروم تا پایان سال ۱۳۹۸ برای (۸۹) درصد از روستاهای بالای بیست خانوار امکان دسترسی پرسرعت فراهم شده است.
- خدمات خرده بانکداری الکترونیکی با نصب دستگاه‌های ATM از (۱۷۰۰) روستا در سال ۱۳۹۷ به تعداد (۲۵۵۷) روستا در پایان سال ۱۳۹۸ افزایش یافته است.
- تعداد سرویس‌های پیاده سازی شده بر روی گذرگاه ملی خدمات دولت (GSB) از (۵۸۹) سرویس در سال ۱۳۹۷ به (۷۶۶) سرویس در سال ۱۳۹۸ افزایش یافته است.
- تعداد تراکنش تبادل خدمات بین دستگاهی از حدود (۳۵۰) تراکنش در سال ۱۳۹۷ به حدود (۸۱۶) میلیون تراکنش در سال ۱۳۹۸ افزایش یافته است. همچنین متوسط تراکنش ماهیانه دولت الکترونیک به ۶۸ میلیون تراکنش افزایش یافته است.
- درصد پیشرفت مرکز ملی تبادل اطلاعات (NIX) با (۵) درصد افزایش به (۶۵)درصد رسیده است.
- تعداد دستگاه های متصل به شبکه ملی اطلاعات با توجه به اضافه و کم شدن دستگاه‌ها، میزان (۲۴۱) دستگاه ثابت مانده است.

- تعداد سرویس‌دهندگان و سرویس‌گیرندگان درگاه ملی خدمات دولت (GSB) به ترتیب از (۴۴) و (۱۰۶) دستگاه در سال ۱۳۹۷ به (۴۹) و (۱۴۲) دستگاه اجرایی در سال ۱۳۹۸ افزایش یافته است.
- بهره‌برداری و توسعه سامانه پیام ایران (کارپوشه ملی ایرانیان) که با هدف ایجاد بستری امن و قابل اعتماد بین دستگاه‌های اجرایی و مردم و کسب وکارها و نیز کاهش مراجعه حضوری به دستگاه ها و تسریع در امر پاسخگویی به شکل دوسویه ایجاد شده است. ۶۵ دستگاه به این سامانه متصل شده‌اند و این سامانه دارای۵۵۲ هزار کاربر است. همچنین به طور تقریبی تعداد ۶۱ میلیون مکاتبه در این سامانه به ثبت رسیده است.
- دستورالعمل مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی (خصوصی و تعاونی) در ارائه خدمات الکترونیکی دولت جمهوری اسلامی ایران در شورای اجرایی فناوری اطلاعات تصویب و پس از تایید ریاست محترم جمهوری طی مصوبه شماره ۲۰۰/۱۰۳۵ مورخ ۹۷/۱/۲۷ توسط وزیر محترم ارتباطات و فناوری اطلاعات به کلیه دستگاه‌های اجرایی طی بخشنامه شماره ۱/۱۰۴۷۲ مورخ ۹۷/۲/۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.
- تعداد تراکنش تبادل خدمات بین دستگاهی از حدود (۳۵۰) تراکنش در سال ۱۳۹۷ به حدود (۸۱۶) میلیون تراکنش در سال ۱۳۹۸ افزایش یافته است. همچنین متوسط تراکنش ماهیانه دولت الکترونیک به ۶۸ میلیون تراکنش افزایش یافته است.
- درصد پیشرفت مرکز ملی تبادل اطلاعات (NIX) با (۵) درصد افزایش به (۶۵)درصد رسیده است.
- آیین‌نامه اجرایی کلیه استعلامات و ایجاد نظام استانداردسازی و تبادل اطلاعات بین دستگاهی تهیه و به مرکز ملی فضای مجازی ارسال و در تاریخ ۱۳۹۷/۰۹/۲۴ تصویب و ابلاغ شده است.

- **ماده (٦٨):**

به موضوعاتی از جمله ایجاد نظام اطلاعات استنادپذیر الکترونیکی و کمک به مقابله با جعل، پایش شاخص‌های توسعه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات و دولت الکترونیک، گسترش متوازن زیرساخت‌های فنی محتوا و خدمات و دولت الکترونیک، کاهش حداقل دوازده و نیم درصد (۱۲٫۵) درصد سالانه از مراجعه حضوری، دستیابی به حداقل هفت و نیم درصد(۷٫۵)درصد رشد سالانه الکترونیکی نمودن معاملات و تجارت کالا و خدمات کشور، ده برابر کردن محتوای مناسب رقومی (دیجیتال)، استقرار و بهره‌برداری از سامانه‌های مالیات الکترونیکی، معاملات دولتی الکترونیکی(شامل مناقصه، مزایده، خرید کالا) و سلامت الکترونیکی، افزایش خدمات و فعالیت دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات(ICT) روستایی با استفاده از مشارکت بخش خصوصی، ارائه خدمات در ایستگاه‌های راه آهن، بندرها، فرودگاه‌های بین‌المللی و پایانه‌های مرزی کشور به‌منظور ایجاد تسهیلات برای کارورهای (اپراتورهای) پستی توسط شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران با دیگر اپراتورهای پستی اشاره شده است.

اهم اقدامات انجام شده در راستای تحقق ماده (٦٨):

- سند پایش شاخص های فناوری اطلاعات و ارتباطات که حاوی«شاخص های کلیدی فناوری اطلاعات و ارتباطات ایران و دولت الکترونیک» ،« شاخص های مرتبط با ارتباطات و فناوری اطلاعات و دولت الکترونیک در احکام برنامه ششم توسعه» و «شاخص‌های بین‌المللی ارتباطات و فناوری اطلاعات» می‌باشد تدوین شده و ابلاغ شده است. همچنین در راستای اجرای پنجمین دوره از پایش شاخص‌های فوق در کشور عملکرد دستگاه‌های اجرایی گردآوری شده و به دو دستگاه مسئول این بند (سازمان برنامه و بودجه و سازمان اداری و استخدامی) برای اعلام نظر ارسال شده است.
- وزارت متبوع به منظور تأمین و استقرار زیرساخت مناسب و در راستای کاهش حداقل دوازده و نیم درصد(۱۲/۵)سالانه از مراجعه حضوری به دستگاه های اجرائی اقدامات زیر را انجام داده است:

۱- پایش کیفیت خدمات الکترونیکی و درگاه های دستگاه های اجرایی که بدین منظور شاخص‌های ارزیابی بلوغ دولت الکترونیک تدوین و پنج دوره ارزیابی متوالی از سال ۱۳۹۳ تا اسفند ۱۳۹۷ از دستگاه‌های دارای شناسنامه خدمات مصوب سازمان اداری استخدامی انجام و منتشر شده است .

۲-کاهش مراجعه حضوری مردم به دستگاههای اجرایی با ارائه خدمات دولت الکترونیک در قالب دولت همراه انجام شده به طوری که افزایش اتصال دستگاه ها از (۲۳) دستگاه به (۳۵) دستگاه، افزایش ارائه خدمات از (۶۵) خدمت به (۱۰۷) خدمت و افزایش کاربران از (۶) میلیون کاربر به (۸) میلیون کاربر از سال ۱۳۹۷ تا سال ۱۳۹۸ انجام و طی یک سال اخیر بیش از (۱۵۴) میلیون استعلام وب سرویس بر این بستر انجام شده است.

۳-بهره برداری و توسعه سامانه پیام ایران(کارپوشه ملی ایرانیان) که با هدف ایجاد بستری امن و قابل اعتماد بین دستگاه های اجرایی و مردم و کسب وکارها و نیز کاهش مراجعه حضوری به دستگاه ها و تسریع در امر پاسخگویی به شکل دوسویه ایجاد شده است. ۶۵ دستگاه به این سامانه متصل شده‌اند و این سامانه دارای ۵۵۲ هزار کاربر است. همچنین به طور تقریبی تعداد ۶۱ میلیون مکاتبه در این سامانه به ثبت رسیده است.

- در راستای دستیابی به حداقل (۷,۵) درصدی رشد سالانه الکترونیکی نمودن معاملات و تجارت الکترونیک کالاها و خدمات، بر اساس گزارش مستند بانک مرکزی و تراکنش های ثبت شده در شبکه الکترونیکی پرداخت کارت(شاپرک) میزان تراکنش های خرید الکترونیکی از (۷۷۳) میلیون تراکنش در سال ۱۳۹۷ به بیش از ۱۰۶۰ میلیون تراکنش در سال ۱۳۹۸ رسیده است.

- در شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات (IDI) کشور ایران در سال ۲۰۱۷ با (۴) رتبه ارتقاء نسبت به سال قبل با عدد شاخص(۵,۵۸) در رتبه (۸۱) جهانی قرار دارد. لازم به ذکر است آمار جهانی مربوط به شاخص IDI از سوی مراجع مربوطه بروزرسانی نشده است. در شاخص توسعه دولت الکترونیک (EGDI) نیز بر اساس ارزیابی سال ۲۰۲۰ سازمان ملل متحد، امتیاز ایران در سطح جهان (۰,۶۵۹) و با سه رتبه نزول به جایگاه (۸۹) در جهان رسیده است.
- مکاتبه و مذاکره با فرودگاه‌های بین المللی، شرکت راه آهن، مسئولین بنادر و پایانه‌های کشور صورت گرفته که منجر به استقرار و ارائه خدمات پستی در مرز بازرگان، عسلویه، فرودگاه مهرآباد ، استقرار باجه قبول در فرودگاه امام، مبادله پست در راه آهن تهران و استقرار در محوطه راه آهن، فرودگاه مشهد ، مرز باجگیران، راه آهن سمنان ، راه آهن شاهرود، مرز میرجاوه، پایانه مرزی خسروی، پایانه مرزی بندر ترکمن و بندر گز، پایانه مرزی بندر انزلی و کیش و قشم شده است. (جمعا در ۱۸ نقطه ارائه خدمات پستی صورت میگیرد)
- دبیرخانه شورای اجرایی فناوری اطلاعات گزارشات نظارتی در خصوص وضعیت پیشرفت سامانه‌های مالیاتی،معاملات دولتی و سلامت تهیه نموده و طی نامه های شماره۲۰۰/۱۲۰۱مورخ۱۳۹۷/۰۸/۰۵ (سامانه مالیات الکترونیکی)،شماره۲۰۰/۱۱۶۷مورخ۱۳۹۷/۰۷/۲۴(سامانه ستاد)و۲۰۰/۱۱۷۰مورخ۱۳۹۷/۰۷/۲۴(سامانه سلامت الکترونیکی)و شماره۲۰۰/۱۳۸۰مورخ۱۳۹۸/۰۴/۲۶ (سامانه مالیات)تقدیم کمیسیون صنایع مجلس شورای اسلامی شده است .

- **ماده (٦٩):**

هوشمندسازی مدارس و امکان دسترسی الکترونیک (سخت‌افزاری– نرم‌افزاری و محتوا) به کتب درسی، کمک‌آموزشی، رفع اشکال، آزمون و مشاوره تحصیلی، بازی‌های رایانه‌ای آموزشی، استعداد سنجی، آموزش مهارت‌های حرفه‌ای، مهارت‌های فنی و اجتماعی به‌صورت رایگان برای کلیه دانش‌آموزان شهرهای زیر بیست هزار نفر و روستاها و حاشیه شهرهای بزرگ فراهم گردد.

اهم اقدامات انجام شده در راستای تحقق ماده (٦٩):

- تفاهم نامه فی مابین وزارت متبوع و وزارت آموزش وپرورش تدوین و به امضای وزرای محترم دو وزارتخانه ارتباطات و فناوری اطلاعات و آموزش و پرورش رسید و طی نامه شماره ۱۱/۵۹۸۶۶ مورخ ۱۳۹۸/۰۴/۳۰ به وزارت آموزش و پرورش جهت انجام اقدامات لازم ارسال گردید.
- راه اندازی پورتال هوشمندسازی مدارس به ادرس iransmartschool.ir بر اساس اطلاعات دریافتی از وزارت آموزش و پرورش و با امکان صحه گذاری اطلاعات توسط مدیران مدارس

• ایجاد شبکه ابر اختصاصی مدارس و ابلاغ الزامات اتصال به اپراتورها و شرکت مخابرات

• از مجموع (۲۳۰۷۵) مدرسه روستایی اعلام شده توسط وزارت آموزش و پرورش در مناطق تحت پوشش ماده (۶۹) قانون برنامه، برای (۱۹۲۵۰) مدرسه روستایی تاپایان سال ۱۳۹۷ و ۲۰۰۷۵ مدرسه تا پایان سال ۱۳۹۸ دسترسی به پهن باند ایجاد شده است و به عبارتی برای (۸۴,۵) درصد مدارس روستایی دسترسی به پهن باند فراهم شده است.

• برنامه زمان بندی نصب تجهیزات (مودم) توسط مجری محترم USO تدوین و برای ۵۲۶ مدرسه مودم پرقدرت رایگان تا پایان سال ۱۳۹۸ فراهم شده است.

۲– گزارش عملکرد اهداف کمی

از مجموع ۲۰ هدف تعیین شده در بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال (۱۳۹۸)، ۹ هدف « امکان ارائه حداقل چهار خدمت الکترونیکی اصلی دولت (سلامت، آموزش، کشاورزی، بانکی و مالی) در روستاهای بالای ۲۰ خانوار کشور » ، « ارائه خدمات دولت به صورت الکترونیکی »، « کاهش هزینه پهنای باند اتصالCDNها »، « ارائه خدمات خرده بانکداری در ۱۰۰ درصد دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی »، « افزایش سهم در آمدی خدمات نوین پستی »، « استقرار سامانه صیانت اجتماعی »، « دسترسی خانوارها به پهن باند »،« ارائه خدمات پستی در ایستگاه‌های راه آهن، بنادر، فرودگاه های بین المللی و پایانه های مرزی کشور توسط اپراتورها »، « برقراری امکان دسترسی پرسرعت به روستاهای بالای ۲۰ خانوار » به صورت کامل محقق شده است.

همچنین اهداف « دسترسی پرسرعت مدارس شهرهای زیر بیست هزار نفر و روستاها و حاشیه شهرهای بزرگ » ، « تولید و بکارگیری۳دسته کالای راهبردی داخلی(تجهیزات شبکه مبتنی بر IP، رادیوهای پرظرفیت و دسترسی رادیویی FAB و4G»، «افزایش ظرفیت هاب پستی »، « درصد پیشرفت تکمیل مرکز NIX »، « افزایش توان داخلی فناوری و ساخت ماهواره سنجشی و ماهواره مخابراتی مدار بالا » و « افزایش ظرفیت ترانزیت ترافیک » و « افزایش سرعت دسترسی مشترک به حداقل 20 مگابیت بر ثانیه» و« افزایش سهم درآمدی خدمات ارزش افزوده همگرا» درصد تحقق بالای پنجاه درصد داشته‌اند.

وضعیت مهترین اهداف کمی و نماگرهای بخش به‌شرح زیر می‌باشد:

- توسعه ترانزیت ترافیک بین‌الملل از (۰,۵۶) ترابیت برثانیه در سال ۱۳۹۵ به (۴,۴۸) ترابیت برثانیه در سال ۱۳۹۷ و (۴,۶۹) ترابیت بر ثانیه در سال ۱۳۹۸ رسیده است .
- با توجه به آخرین گزارش مرکز آمار ایران، ضریب نفوذ خانوارهای متصل به پهن باند از (۶۰) درصد در سال ۱۳۹۵ به (۷۹,۵۶) درصد در سال ۱۳۹۷ و (۸۴,۵) درصد در سال ۱۳۹۸ رسیده است.
- به‌منظور رفع تبعیض در استفاده از خدمات پایه ارتباطی و فناوری اطلاعات ، با وجودی که در سال ۱۳۹۲ امکان دسترسی پرسرعت برای روستاها فراهم نبود با افزایش توسعه دسترسی و در راستای تحقق اهداف «برقراری امکان دسترسی پرسرعت به ۹۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار»، « امکان ارائه حداقل چهار خدمت الکترونیکی اصلی دولت (سلامت، آموزش، کشاورزی، بانکی و مالی) در روستاهای بالای ۲۰ خانوار کشور » امکان دسترسی پرسرعت برای (۲۹۲۵۰) روستا تا سال ۱۳۹۷ فراهم شده که در سال ۱۳۹۸ با افزایش (۵۸۷۳) روستا امکان دسترسی پرسرعت برای (۳۵۱۲۳) روستا فراهم

شده و به عبارتی از (۳۹۴۶۵) روستای بالای (۲۰)خانوار کشور حدود (۸۹) درصد روستاهای در پایان این سال دارای دسترسی پرسرعت بوده‌اند.

- ارائه خدمات دولت به‌صورت الکترونیک از (۲۰) درصد در سال ۱۳۹۵ به (۶۲) درصد در سال ۱۳۹۷ و (۶۵) درصد در پایان سال ۱۳۹۸ رسیده است.
- پهنای باند اینترنت بین‌الملل از (۷۴۳) گیگابیت بر ثانیه در انتهای سال ۱۳۹۵ به (۲۱۷۲) گیگابیت بر ثانیه در سال ۱۳۹۷ و (۳۰۴۰) گیگابیت بر ثانیه در سال ۱۳۹۸ رسیده است.
- با توسعه دسترسی پرسرعت (ثابت و سیار) تعداد مشترکین پرسرعت از (۵۷,۸) میلیون مشترک در سال ۱۳۹۵ با افزایش حدود (۱۰) میلیون مشترک به (۷۴,۵) میلیون مشترک در سال ۱۳۹۷ و حدود (۷۸) میلیون نفر در سال ۱۳۹۸ رسیده است.
- ضریب نفوذ تلفن همراه از (۱۰۴,۲۵) درصد در سال ۱۳۹۵ به (۱۱۳,۳) درصد در سال ۱۳۹۷ و (۱۴۲) درصد در سال ۱۳۹۸ رسیده است.
- تعداد خدمات نوین پستی از (۲۴) خدمت در سال ۱۳۹۵ به (۳۴) خدمت در سال (۱۳۹۷) و (۳۷) خدمت در سال ۱۳۹۸ افزایش یافته است.

جدول ۲- عملکرد اهداف کمی

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه‌گیری	عملکرد			
			سال ۱۳۹۵	سال ۱۳۹۶	سال ۱۳۹۷	سال ۱۳۹۸
۱	رصد، پژوهش و ارتقاء دانش در فناوری های نوین ازجمله: نسل پنجم تلفن همراه، داده های عظیم، پردازش ابری، اینترنت اشیاء (۴ فناوری)	درصد	۳	۱۲	۱۶	۲۴,۶
۲	ارائه ۱۰۰ درصدی خدمات دولت به صورت الکترونیکی	درصد	۲۰	۴۰	۶۲	۶۵
۳	استقرار ۱۰۰ درصدی سامانه صیانت اجتماعی	درصد	–	۲۰	۴۵	۷۰
۴	برقراری امکان دسترسی پرسرعت به ۹۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار	درصد	۴۹	۵۰	۶۹,۳	۸۹
۵	ارائه حداقل چهار خدمت الکترونیکی اصلی دولت (سلامت، آموزش، کشاورزی، بانکی و مالی) در ۸۰ درصد روستاهای بالای ۲۰ خانوار کشور	درصد	۴۹	۵۰	۶۹,۳	۸۹
۶	خرید و بهره برداری دو ماهواره مخابراتی و سنجش از راه دور	تعداد	–	–	–	۰
۷	تولید و بکارگیری۳دسته کالای راهبردی داخلی(تجهیزات شبکه مبتنی برIP،رادیوهای پرظرفیت و دسترسی رادیویی4Gو(FAB	درصد	۱	۱۳	۲۰	۴۰,۶
۸	افزایش ظرفیت هاب پستی (تن)	تن	۱،۱۱۸	۱،۶۶۵	۱،۵۲۱	۱،۲۷۰
۹	کاهش۵۰درصدی هزینه پهنای باند اتصالCDNها به شبکه ملی اطلاعات نسبت به وضع کنونی	درصد	۱۰	۲۵	۵۰	۵۰
۱۰	افزایش سهم در آمدی خدمات نوین پستی به حداقل ۳۰ درصد کل در آمد خدمات پستی	درصد	۱۱	۱۱,۹	۱۶,۴	۲۴
۱۱	افزایش ظرفیت ترانزیت ترافیک به ۳۰ ترابیت بر ثانیه	ترابیت بر ثانیه	۰,۵۶	۱,۵	۴,۴۸	۴,۶۹
۱۲	میزان دسترسی پرسرعت مدارس شهرهای زیر بیست هزار نفر و روستاها و حاشیه شهرهای بزرگ	درصد	–	–	۸۳	۸۷
۱۳	درصد پیشرفت تکمیل مرکزNIX	درصد	–	۵۰	۶۰	۶۵
۱۴	ارائه ۱۵ خدمت نوین فضایی و باارزش افزوده	تعداد	–	–	–	–
۱۵	افزایش سهم درآمدی خدمات ارزش افزوده همگرا به حداقل ۲۰ درصد کل خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات	درصد	۸,۳۳	۷,۳۷	۷,۵	۹,۲
۱۶	ارائه خدمات خرده بانکداری در ۱۰۰ درصد دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی	درصد	۷۰	۸۷,۸	۹۲	۹۹
۱۷	افزایش سرعت دسترسی مشترک به حداقل20 Mb/s	مگابیت بر ثانیه	۲	۱۰	۱۱	۱۶
۱۸	نسبت «تعداد ایستگاه‌های راه آهن، بنادر، فرودگاه های بین المللی و پایانه های مرزی کشور ارایه دهنده خدمات پستی توسط اپرتورها» به « کل ایستگاه‌های راه آهن مراکز استان ها، بنادر، فرودگاه های بین المللی و پایانه های مرزی کشور	درصد	–	۵	۲۰	۳۶
۱۹	دسترسی ۸۰ درصد خانوارها به پهن باند	درصد	۶۰	۷۲,۸	۷۹,۵۶	۸۴,۵
۲۰	افزایش توان داخلی فناوری و ساخت ماهواره سنجشی و ماهواره مخابراتی مدار بالا به میزان ۵۰ درصد	درصد	۳,۴	۱۲,۶۲	۱۷,۵	۲۱,۳